

במדבר פרק לג פסוק א

אָלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְאֲתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן :

רש"י אלה מסעי - למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדיו של מקום, שאעפ"י שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה, שהרי אין כאן אלא ארבעים ושתים מסעות. צא מהם י"ד, שכולם היו בשנה ראשונה, קודם גזירה, משנסעו מרעמסס עד שבאו לרתמה. שמשם נשתלחו המרגלים, שנאמר (במדבר יב, טז) ואחר נסעו העם מחצרות וגוי' (שם יג, ב) שלח לך אנשים וגוי'. וכאן הוא אומר ויסעו מחצרות ויחנו ברתמה, למדת שהיא במדבר פארן. ועוד הוצא משם שמונה מסעות שהיו לאחר מיתת אהרן מהר ההר עד ערבות מואב בשנת הארבעים, נמצא שכל שמנה ושלישים שנה לא נסעו אלא עשרים מסעות. זה מיסודו של רבי משה הדרשן. ורבי תנחומא דרש בו דרשה אחרת משל למלך שהיה בנו חולה והוליקו למקום רחוק לרפאותו, כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות. אמר לו כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך וכו' :

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א

[יא] וכיון שנתברר שאינו גוף וגוייה יתברר שלא יארע לו אחד ממאורעות הגופות, לא חיבור ולא פירוד, לא מקום ולא מדה, לא עליה ולא ירידה, ולא ימין ולא שמאל, ולא פנים ולא אחור, ולא ישיבה ולא עמידה, ואינו מצוי בזמן עד שיהיה לו ראשית ואחרית ומנין שנים, ואינו משתנה שאין לו דבר שיגרום לו שינוי, ואין לו לא מות ולא חיים כחיי הגוף החי, ולא סכלות ולא חכמה כחכמת האיש החכם, לא שינה ולא הקיצה, ולא כעס ולא שחוק ולא שמחה ולא עצבות, ולא שתיקה ולא דבור כדבור בני אדם, וכך אמרו חכמים אין למעלה לא ישיבה ולא עמידה ולא עורף ולא עיפוי. [יב] והואיל והדבר כן הוא, כל הדברים הללו וכיוצא בהן שנאמרו בתורה ובדברי נביאים הכל משל ומליצה הן, כמו שנאמר יושב בשמים ישחק, כעסוני בהבליהם, כאשר שש ה' וכיוצא בהן, על הכל אמרו חכמים דברה תורה כלשון בני אדם, וכן הוא אומר האותי הם מכעיסים, הרי הוא אומר אני ה' לא שניתי, ואילו היה פעמים כועס ופעמים שמח היה משתנה, וכל הדברים האלו אינן מצויין אלא לגופים האפלים השפלים שוכני בתי חומר אשר בעפר יסודם אבל הוא ברוך הוא יתברך ויתרומם על כל זה.

Guide for the Perplexed III:50

It is also necessary to note the following observations. The view we take of things described by others is different from the view we take of things seen by us as eye-witnesses. For that which we see contains many details which are essential, and must be fully described. The reader of the description believes that it contains superfluous matter, or useless repetition, but if he had witnessed the event of which he reads, he would see the necessity of every part of the description. When we therefore notice narratives in the Torah, which are in no connection with any of the commandments, we are inclined to think that they are entirely superfluous, or too lengthy, or contain repetitions; but this is only because we do not see the particular incidents which make those narratives noteworthy. Of this kind is the enumeration of the stations [of the Israelites in the wilderness] (Num. 33). At first sight it appears to be entirely useless; but in order to obviate such a notion Scripture says, "And Moses wrote their goings out according to their journeys by the commandment of the Lord" (Num. 33:2). It was indeed most necessary that these should be written. For miracles are only convincing to those who witnessed them; whilst coming generations, who know them only from the account given by others, may consider them as untrue. But miracles cannot continue and last for all generations; it is even inconceivable [that they should be permanent]. Now the greatest of the miracles described in the Law is the stay of the Israelites in the wilderness for forty years, with a daily supply of manna. This

Guide for the Perplexed [cont.]

wilderness, as described in Scripture, consisted of places “wherein were fiery serpents and scorpions, and drought, where there was no water” (Deut. 8:15); places very remote from cultivated land, and naturally not adapted for the habitation of man, “It is no place of seed, or of figs, or of vines, or of pomegranates, neither is there any water to drink” (Num. xx. 5); “A land that no man passed through, and where no man dwelt” (Jer. 2:6). [In reference to the stay of the Israelites in the wilderness], Scripture relates, “Ye have not eaten bread, neither have ye drunk wine or strong drink” (Deut. 19:5). All these miracles were wonderful, public, and witnessed by the people. But God knew that in future people might doubt the correctness of the account of these miracles. in the same manner as they doubt the accuracy of other narratives; they might think that the Israelites stayed in the wilderness in a place not far from inhabited land, where it was possible for man to live [in the ordinary way]; that it was like those deserts in which Arabs live at present; or that they dwelt in such places in which they could plow, sow, and reap, or live on some vegetable that was growing there; or that manna came always down in those places as an ordinary natural product; or that there were wells of water in those places. In order to remove all these doubts and to firmly establish the accuracy of the account of these miracles, Scripture enumerates all the stations, so that coming generations may see them, and learn the greatness of the miracle which enabled human beings to live in those places forty years. For this very reason Joshua cursed him who would ever build up Jericho (Josh. 6:26); the effect of the miracle was to remain forever, so that anyone who would see the wall sunk in the ground would understand that it was not in the condition of a building pulled down by human hands, but sunk through a miracle.

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.